

Víkend HN, 8.10.2010, Marie Lipoldová

Leoš Kyša

GENETIČKA A IMUNOLOŽKA

JAK NEJLÉPE OVLIVNIT SVOU IMUNITU? Určitě očkováním. Odpor, který se v poslední době proti očkování zvedá, je podle mě typickým projevem negativního postoje ke vědě a všemu modernímu. Navíc čím méně lidí bude očkováno, tím větší je riziko pro jedince s oslabenou imunitou, které z různých důvodů očkovat nemůžeme. Ohrožuje to jejich životy.

I KDYŽ BUDEME JEDNOU MOCI OVLIVŇOVAT ODOLNOST manipulací s geny, stejně bude pro naše zdraví důležitá dobrá strava, životospráva, tedy odmítání kouření a zvýšené konzumace alkoholu, přiměřená váha, dostatek spánku, vyhýbání se chronickému stresu a prostředí. Na tom se nic nezmění, ať naše výzkumy pokročí sebedál.

JSME TLUSTÍ PROTO, že schopnost uchovat si tuk nás chránila v častých dobách hladomoru. Lidé, co si tuk efektivně ukládali, přežili. Tlustí lidé jsou tak geneticky dobře přizpůsobení k obdobím hladu. Dnes, díky dostatku jídla, jsou na tom naopak hůře. Hlavně proto, že tloušťka ovlivňuje negativně jak naši imunitu, tak vnímavost k různým chorobám.

NÁVRAT MORU BYCHOM URČITĚ ZVLÁDLI LÉPE než naši předkové. Naše populace je na tom geneticky dobře. Během epidemií v minulosti se pozitivně vyselektovala. Navíc jsme dobře živení. Ovšem protože se změnilo prostředí, trápí nás víc alergie.

MOC ČISTOTY V DĚTSTVÍ NÁM MŮŽE ŠKODIT PO CELÝ ŽIVOT. Alergie lze vysvětlit takzvanou hygienickou hypotézou. V prvních letech života, kdy se lidská imunita vyvíjí a stimuluje, se odstranily z našeho života mikroby, které dnes najdete běžně na hospodářských statcích, stejně jako třeba seno, kde se vyskytuje psárka luční.

SAMA JSEM ALERGIK, a proto jsem se vrhla na imunologii. Je to stejné, jako když se lidé postižení duševní poruchou dají na studium psychiatrie. Vystudovala jsem biochemii na Charkovské univerzitě na Ukrajině. Bylo zvláštní, že v tehdejším Sovětském svazu jsme se učili o českých biochemících, kteří tu byli zakázaní.

NA PRVNÍ POHLED SE MŮŽE ZDÁT DIVNÉ, proč v Česku zkoumáme ničivku, parazita, který se vyskytuje v tropických oblastech. Jenomže průběh nemoci, kterou tento prvok, latinsky zvaný Leishmania, způsobuje, nám může ukázat, jak probíhají desítky jiných chorob. Hlavně těch chronických. A to už jsme doma, protože Evropané umírají hlavně na chronické choroby.

DNES SE LÉČBA PŘIPRAVUJE NA PRŮMĚRNÉHO ČLOVĚKA, ale nikdo z nás není průměrný. Naším cílem je, aby léčení předcházelo genetické vyšetření, a podle toho, jaké geny člověk má a jak u něj probíhá nemoc, se pro něho vytvářela léčba na míru. Bude rozhodně účinnější.

Foto popis| Doc. Marie Lipoldová pracuje jako vedoucí Laboratoře molekulární a buněčné imunologie **Ústavu molekulární genetiky Akademie věd ČR.**

Foto autor| Foto: Adam Holý

O autorovi| Autor: Leoš Kyša